

ระบบการผลิตพืช-สัตว์ ของตำบลแม่แฝก อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ปี 2548

พันธุ์ทิพย์ นนทรี • สุนทร บุณณะวิริยะกุล และ อรรถชัย จินตะเวช

บทนำ

เพื่อศึกษาระบบการผลิตพืชและสัตว์ในตำบลแม่แฝก รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของระบบการผลิต

สภาพทั่วไปของตำบลแม่แฝก

ระบบการผลิตพืช

ประชากรในตำบลประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพืชหลักที่ทำการผลิต ข้าว มันฝรั่ง ข้าวโพด และมีการผลิต ชะอม กะหล่ำปลี บล๊อคเคอร์รี่ พริก โดยระบบการผลิตของหมู่บ้านต่างๆ เป็นดังนี้ เกษตรกรหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 จะผลิตข้าว ข้าวโพด และยาสูบ เกษตรกรหมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 11 จะผลิตข้าวและมันฝรั่ง เกษตรกรหมู่ที่ 5 ทำการผลิตมะลิ เป็นพืชหลัก

ระบบการผลิตสัตว์

การผลิตสัตว์สำคัญของชาวบ้านในตำบลแม่แฝก ได้แก่ การผลิตไก่ไข่ และการเลี้ยงวัวนม มีโรงเรือนไก่ไข่ทั้งหมดจำนวน 117 โรงเรือน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ 2 จำนวน 20 โรงเรือน หมู่ 3 จำนวน 3 โรงเรือน หมู่ 11 จำนวน 84 โรงเรือน ซึ่งทำสัญญาเลี้ยงไก่ไข่ กับบริษัท R.P.M, เบทาโกร และ ซีพี

ในพื้นที่ตำบลแม่แฝก มีการเลี้ยงโคนม 1 ฟาร์ม มีโคนมจำนวน 9 ตัว

วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูล

การสำรวจข้อมูลการผลิตในหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล และการเจาะกลุ่มสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลการผลิตโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร ในระบบการผลิตข้าว-มันฝรั่ง ระบบการผลิตมะลิ ระบบการผลิตไก่ไข่

ระบบการผลิตข้าว

เกษตรกรตำบลแม่แฝก มีระบบการผลิตข้าว-มันฝรั่งเป็นพืชหลัก โดยจะปลูกข้าวแล้วตามด้วยมันฝรั่ง การผลิตข้าว ของเกษตรกรตำบลแม่แฝก มีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อ การบริโภคและการจำหน่าย การผลิตข้าวแบ่งเป็น 2 ฤดูการผลิต ได้แก่ ข้าวนาปรัง เริ่มปลูกตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมเก็บเกี่ยวเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม. และข้าวนาปี จะเพาะกล้าเดือนกรกฎาคม และเริ่มปลูกตั้งแต่เดือน สิงหาคม-กันยายน เก็บเกี่ยวประมาณ เดือน พฤศจิกายนและธันวาคม พันธุ์ข้าวเหนียวที่เกษตรกรปลูกได้แก่ สันป่าตอง 1, กข6ส่วนข้าวเจ้าได้แก่พันธุ์ หอมมะลิ

การจัดการการผลิตข้าว

การเตรียมแปลง

การเตรียมแปลงโดยการไถรถไถใหญ่ 500-550 บาทต่อไร่ และรถไถเล็ก 300-350 บาทต่อไร่

การจัดการพันธุ์

พันธุ์ข้าวเหนียว สันป่าตอง 1 ใช้พันธุ์ข้าวประมาณ 10 กก.ต่อไร่ ราคา กิโลกรัมละ 10-15 บาท กข6 ใช้ประมาณ 10 กก.ต่อไร่ ราคา กิโลกรัมละ 10-25 บาท

การจัดการปลูก

โดยส่วนใหญ่ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกแบบวิธีย้ายกล้าปลูก ใช้แรงงานคนปลูก ค่าจ้างแรงงาน 120บาทต่อคนต่อวัน หรืออาจจ้างเหมาปลูก ค่าจ้างเหมาปลูกรวมถอน 600-700 บาทต่อไร่ ค่าจ้างเหมาปลูกไม่รวมถอน 350-400 บาทต่อไร่

การจัดการปุ๋ยเคมี

ปุ๋ยที่เกษตรกรใช้ ได้แก่ ปุ๋ยเกรด 15-15-15, 46-00-0, 16-20-00 และปุ๋ยคอก ชี้ไก่ อัตราปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ประมาณ 0.5-กก.ต่อไร่

การจัดการโรคและแมลง

เกษตรกร จะใช้สารเคมีกำจัดหอยและวัชพืช ค่าสารเคมีโรคและแมลงโดยประมาณ 100-200 บาทต่อไร่

การจัดการการเก็บเกี่ยว

การจัดการเก็บเกี่ยว ใช้รถนวดเก็บเกี่ยว ค่าจ้างเหมา 550 บาท/ไร่ ใช้คนเก็บเกี่ยวค่าจ้าง 130-150 บาทต่อคนต่อวัน รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายจ้างมัด ตีและหาบ

ผลผลิต

ผลผลิตสำหรับข้าวเหนียวประมาณ 700-1,400 กก.ต่อไร่ ส่วนข้าวเจ้าผลผลิตประมาณ 900-1,500กก.ต่อไร่ ราคาขายข้าวเหนียว

ราคา

ราคาขายผลผลิตข้าว ข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง ราคาขายดิบ 4-4.5 บาทต่อกก. ขายหลังตากแห้งราคา 5-5.20 บาทต่อกก. พันธุ์ กข.6 ราคาขายดิบ 6 บาทต่อกก. ราคาขายแห้ง 7-7.5 บาท สำหรับราคาข้าวเจ้าราคาขายดิบราคา5 -5.5.บาทต่อกก.ขายตอนหลังตากแห้งราคา.7-10บาทต่อกก.,

ปัญหาของระบบการผลิต

เกษตรกรบางรายขาดทุนจากการผลิตข้าว เนื่องจากต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้น และโดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ต้องเช่าพื้นที่ในการเพาะปลูก

ระบบการผลิตมันฝรั่ง

พื้นที่ปลูกมันฝรั่งของตำบลแม่แฝก ได้แก่ พื้นที่หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 11 โดยการผลิตมันฝรั่งจะแบ่งเป็น 2 ฤดูการผลิต ได้แก่ การผลิตมันฝรั่งนอกฤดู ตั้งแต่เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมกราคม หรือกะหล่ำปลี สำหรับ เกษตรกรที่ไม่ได้ใช้พื้นที่ในการปลูกข้าว และการผลิตมันฝรั่งในฤดู เริ่มปลูกปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวช่วงเดือนมีนาคม การผลิตมันฝรั่งในฤดูนี้ หลังจากที่เกษตรกรได้เก็บเกี่ยวข้าวมาปี พันธุ์มันฝรั่ง ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์สปันต้า ซึ่งเป็นมันฝรั่งสำหรับการบริโภค และพันธุ์แอตแลนติกซึ่งเป็นพันธุ์ที่ใช้ในการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์จากมันฝรั่ง เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ เฟรนฟราย ซึ่งมันฝรั่งสำหรับการบริโภคสด เกษตรกรจะจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางที่เข้ามาติดต่อซื้อขาย ส่วนมันฝรั่งสำหรับการแปรรูปเกษตรกรจะจำหน่ายให้กับโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปมันฝรั่งต่างๆ

ในปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่งทั้ง 2 ฤดูลดน้อยลง โดยเกษตรกรโดยส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนไปปลูกมันฝรั่งเฉพาะมันฝรั่งนอกฤดูเนื่องจาก ถ้ามีการปลูกมันฝรั่งในฤดูด้วยจะทำให้ผลผลิตของมันฝรั่งในฤดูได้น้อยเนื่องจาก มันฝรั่งในฤดูจะเป็นโรคและแมลงมากกว่าการปลูกมันฝรั่งต้นฤดู สาเหตุเนื่องมาจากการสะสมของโรคในฤดูกาลผลิตแรก จึงทำให้เกษตรกรปลูกเฉพาะมันฝรั่งต้นฤดู และปลูกกะหล่ำปลี พืชผัก แทนการปลูกมันฝรั่งในฤดู

การจัดการการผลิตมันฝรั่ง

การเตรียมแปลง

เกษตรกรจะเตรียมแปลงโดยใช้รถไถใหญ่ไถพรวน โดยอัตราการจ้างไถพรวนไร่ละ 550-600 บาท และใช้รถไถเล็กไถยกร่อง อัตราการจ้างไร่ละ 250 บาท เมื่อเตรียมแปลงโดยใช้เครื่องจักรแล้ว จะต้องใช้แรงงานคนแต่งร่อง ค่าจ้างแรงงานวันละ 150 บาท

การจัดการพันธุ์

พันธุ์แอตแลนติก ใช้หัวพันธุ์ประมาณ 325-400 กก.ต่อไร่ ราคาหัวพันธุ์ประมาณ 7-8 บาท สำหรับหัวพันธุ์ที่ซื้อจากเกษตรกร ถ้าเป็นหัวพันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศราคากิโลกรัมละ 30 บาท หัวพันธุ์ที่เก็บไว้ หรือซื้อจากเกษตรกรด้วยกัน ต้องนำไปฝากห้องเย็น ในอัตรา 0.80 บาทต่อกิโลกรัมต่อเดือน สำหรับพันธุ์สปันต้าใช้หัวพันธุ์ประมาณ 100 กก.ต่อไร่ ราคาหัวพันธุ์ประมาณ 56 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นหัวพันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศเพราะเกษตรกรไม่นิยมเก็บหัวพันธุ์ไว้เนื่องจากหัวพันธุ์เน่าเสียง่าย และหัวพันธุ์ที่เก็บไว้เองการเจริญเติบโตไม่ดี

การจัดการปลูก

วิธีการปลูก ปลูกแบบแบบแถวเดียว โดยวางหัวพันธุ์มันฝรั่งในหลุมแล้วใช้แรงงานรถไถกลบ หรือใช้แรงงานคนแรงงานคนในการปลูก ใช้แรงงานคนประมาณ 2-3 คน ต่อไร่ จำนวน 1 วัน อัตราค่าจ้างแรงงานปลูก 130 บาทต่อคนต่อวันสำหรับแรงงานหญิง ส่วนแรงงานชาย อัตราค่าจ้าง 150 บาทต่อคนต่อวัน

การจัดการปุ๋ย

การจัดการปุ๋ยมีทั้งการจัดการปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ โดยปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรนิยมใช้ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเกรด 15-15-15, 14-14-21, 13-13-21 จะใช้แต่ปุ๋ยใน อัตรา ประมาณ 200-300 กก.ต่อไร่ และเกษตรกรบางราย ก็จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมด้วย เช่น ปุ๋ยขี้ไก่อัดเม็ด ปุ๋ยชีวภาพ หรือมูลสัตว์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ขี้ไก่ โดยเกษตรกรจะนิยมใช้มูลไก่อัตราโดยประมาณ 100-400กก.ต่อไร่

การจัดการโรคและแมลง

การจัดการโรคและแมลง เกษตรกรต้องใช้สารเคมีกำจัดโรคและแมลง สำหรับโรค ได้แก่ ยาป้องกันโรค late blight โรครา สำหรับแมลง ได้แก่ เพลี้ยไฟ หนอน แมลง ค่าใช้จ่ายสำหรับสารเคมีกำจัดโรคและแมลง ประมาณ 1,000-2,500 บาทต่อไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ โรคและแมลงที่พบ

การจัดการเก็บเกี่ยว

มันฝรั่งจะเก็บเกี่ยวได้หลังจากปลูกประมาณ 90-100 วัน การจัดการเก็บเกี่ยวสามารถใช้ทั้งแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเก็บเกี่ยว ถ้าใช้แรงงานคนอย่างเดียวในการเก็บเกี่ยวจะใช้แรงงานประมาณ 10 คนต่อไร่ต่อวัน ถ้าใช้แรงงานเครื่องจักรขุดแล้วใช้แรงงานคนเก็บจะใช้แรงงานประมาณ 4 คนต่อไร่ ค่าจ้างเครื่องจักรขุด 500 บาทต่อไร่

ผลผลิต

ผลผลิตมันฝรั่ง พันธุ์แอตแลนติกจะได้ผลผลิตโดยประมาณ 2,000-3,000 กก.ต่อไร่ ส่วนผลผลิตพันธุ์ สปันด้า ผลผลิตโดยประมาณ 2,000-3,500 กก.ต่อไร่

ราคา

ราคาขายมันฝรั่งพันธุ์แอตแลนติก ราคา 9.80-12 กก.ต่อไร่ ขึ้นอยู่กับวันปลูก ขึ้นอยู่กับช่วงที่เก็บเกี่ยวถ้าเก็บเกี่ยวเร็ว ราคาผลผลิตมันฝรั่งก็จะราคาสูง โดยส่วนมากราคามันฝรั่งจะอยู่ที่ 10.20 บาท ส่วนมันฝรั่งพันธุ์สปันด้าจะแยกขายตามขนาด โดยขนาดใหญ่อยู่ที่ กิโลกรัมละ 9-10 บาท

ปัญหากระบวนการผลิตมันฝรั่ง

ระบบการผลิตมันฝรั่งในปัจจุบันมีปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูงมากขึ้นเช่น ปุ๋ยเคมี เพิ่มราคาสูงขึ้นประมาณ 40-70% ปุ๋ยอินทรีย์ เพิ่มราคาสูงขึ้น 50-90% สารเคมีโรคและแมลง ค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น 16 % ค่าจ้างเครื่องจักรกลในการผลิต เช่น ค่าจ้างไถรถแทรกเตอร์ใหญ่ เพิ่มสูงขึ้นประมาณ 47% ค่าจ้างรถไถเดินตาม เพิ่มขึ้น 96 % ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้น แต่ผลผลิตก็ไม่ได้เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งปัญหาเรื่องโรคและแมลงเข้าทำลายซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ จึงทำให้เกษตรกรบางรายขาดทุนจากการผลิตมันฝรั่ง

ระบบการผลิตมะลิ

การจัดการผลิตมะลิ

พื้นที่ผลิตมะลิโดยส่วนใหญ่ อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 5 และยังมีตามหมู่บ้านอื่นๆอีกบ้างเล็กน้อย พื้นที่ทำการผลิตมะลิของเกษตรกร จะเป็นพื้นที่บริเวณบ้านและเป็นพื้นที่ของตนเองมากกว่าเช่าที่ทำการผลิต ฤดูกาลผลิตมะลิเป็นดังนี้คือ มะลิสามารถให้ผลผลิตในปีที่ 2 หลังจากปลูก โดยจะให้ผลผลิตประมาณเดือนมีนาคม และให้ผลผลิตไปจนกระทั่งเดือนสิงหาคม และจะตัดแต่งกิ่งประมาณเดือนธันวาคม

การเตรียมแปลง

การเตรียมแปลงปลูก ถ้าเตรียมแปลงโดยการไถที่ ค่าจ้างรถไถใหญ่ อัตรา 250 บาท/ไร่ และใช้รถไถเล็กยกทรงอัตราไร่ละ 250 บาท/ไร่ และการปลูกโดยวิธีขุดหลุมปลูก ไม่ต้องมีการไถที่

การจัดการพันธุ์

พันธุ์มะลิที่เกษตรกรปลูกได้แก่พันธุ์พื้นเมือง เมื่อเริ่มปลูกจะซื้อต้นกล้ามาปลูกในราคาต้นละ 7 บาท จำนวนต้นมะลิที่ปลูกต่อพื้นที่โดยประมาณ 400-900 ต้นต่อไร่โดยมะลิสามารถจะให้ผลผลิตได้เมื่อมีอายุประมาณ 2 ปี

การจัดการปลูก

วิธีการปลูก โดยการใช้ต้นปลูก ใช้แรงงานคนปลูก โดยเฉลี่ยใช้แรงงานคน ปลูก 8 คน/วัน/ไร่

การจัดการปุ๋ยเคมี

ปุ๋ยเคมีที่เกษตรกรใช้ได้แก่ ปุ๋ยเกรด 15-15-15, 14-14-21 และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มูลสัตว์ ปุ๋ยขี้ไก่อัดเม็ด และปุ๋ยน้ำชีวภาพ อัตราการให้ปุ๋ยเคมีประมาณ 40-100 กิโลกรัมต่อไร่ อัตราการให้ปุ๋ยอินทรีย์ กิโลกรัมต่อไร่ 50-100 กก.ต่อไร่ ปริมาณการใช้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ปลูก และชนิดปุ๋ยที่ใช้

การจัดการโรคและแมลง

การจัดการโรคและแมลง เกษตรกรจะใช้สารเคมีกำจัดแมลง และกำจัดหนอน รวมทั้งการใช้ฮอร์โมนเร่งดอกผสมร่วมกับการพ่นสารเคมีโรคและแมลงด้วย ซึ่งค่าใช้จ่ายสารเคมีโรคและแมลงประมาณ 800-2000 บาท/ไร่

การจัดการการเก็บเกี่ยว

หลังจากที่มีการตัดแต่งกิ่งต้นมะลิ จะสามารถเก็บผลผลิตได้ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์หรือต้นเดือนมีนาคม ซึ่งผลผลิตในช่วงต้นนี้จะยังได้ผลผลิตไม่มาก หลังจากนั้นผลผลิตจะเพิ่มมากขึ้น การเก็บเกี่ยวมะลิจะต้องใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว 2 ช่วงเวลา ได้แก่ช่วงเช้า และช่วงเย็น

ผลผลิต

ผลผลิตมะลิในแต่ละเดือนจะมีปริมาณที่แตกต่างกัน ในช่วงเดือนมีนาคมผลผลิตมะลิยังได้ไม่สูงมาก แต่ในช่วงเดือนเมษายนผลผลิตมะลิจะสูงมาก และจะเริ่มลดน้อยลงในช่วงเดือนสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงเดือนสุดท้ายในการเก็บผลผลิต

ราคา

ราคามะลิ จะคิดเป็นราคาต่อพวง ในราคาพวงละ 2 - 3 บาท แตกต่างกันตามช่วงเดือน โดยเกษตรกรผู้ผลิตมะลิจะต้องร้อยมะลิเป็นพวงเพื่อไปส่งให้กับพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อ ถ้ามีจำนวนดอกมะลิมากเกษตรกรต้องจ้างแรงงานร้อย ในราคาพวงละ 0.40 บาท

ระบบการผลิตไก่ไข่

ระบบการผลิตไก่ไข่ เป็นการผลิตแบบมีสัญญาผูกพัน โดยบริษัทจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิต ซึ่งเกษตรกรผู้ผลิตจะต้องซื้อแม่ไก่และอาหารจากในตำบลแม่แฝกโดยส่วนใหญ่ เป็นระบบการบริษัทนั้น ๆ โดยมีการจัดการดังนี้คือ

ระบบการผลิต

จากตัวอย่างการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ผลิตไก่ไข่ มีรายละเอียดของการจัดการดังนี้คือ

โรงเรือน

โรงเรือนเป็นโรงเรือนแบบปิด ขนาด กว้าง 10 เมตร ยาว 55 เมตร สูง 5 เมตร ค่าโรงเรือนปัจจุบันสำหรับโรงเรือนแบบปิดประมาณ 1,000,000 บาท สำหรับแม่ไก่ประมาณ 5,000 ตัว ซึ่งไม่รวมค่าอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรือน ไฟฟ้าและน้ำประปา เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายค่าไฟฟ้าประมาณ 5,800 บาท ค่าน้ำประปาประมาณ 200 บาทต่อเดือน

แม่ไก่

เกษตรกรต้องซื้อแม่ไก่จากบริษัทที่ทำสัญญา โดยแม่ไก่ที่บริษัทนำมาให้เป็นแม่ไก่อายุ 20 สัปดาห์ ซึ่งเกษตรกรรายนี้ได้ซื้อจำนวนแม่ไก่ 6,297 ตัว ราคาแม่ไก่เมื่อเริ่มต้นเลี้ยงราคาตัวละ 127 บาท ปัจจุบันราคาแม่ไก่อยู่ที่ 119 บาทต่อตัว โดยไก่แต่ละรุ่นมีอายุ 16 เดือนเกษตรกรต้องทำการปลดแม่ไก่เพื่อเปลี่ยนแม่ไก่รุ่นใหม่ แต่ถ้าเมื่อถึงระยะปลดแม่ไก่แล้วแต่แม่ไก่สามารถให้ผลผลิตได้อีกสามารถเลี้ยงต่อไปได้ในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนจึงปลดแม่ไก่

อาหาร

อาหารแม่ไก่ ทางบริษัทที่เกษตรกรทำสัญญา จะนำอาหารมาส่งให้อาติตย์ละ 1 ครั้ง ราคาอาหาร 458 บาทต่อกระสอบ โดยทางบริษัทจะหักค่าอาหารจากปริมาณไข่ที่เกษตรกรขายได้ทุก 14 วัน เกษตรกรจะให้อาหารแม่ไก่ในตอนเช้าวันละ 1 ครั้ง จำนวน 12 กระสอบต่อวัน ช่วงฤดูหนาว 13 กระสอบต่อวันเนื่องจากไก่จะกินอาหารได้มากขึ้น

ยารักษาโรค

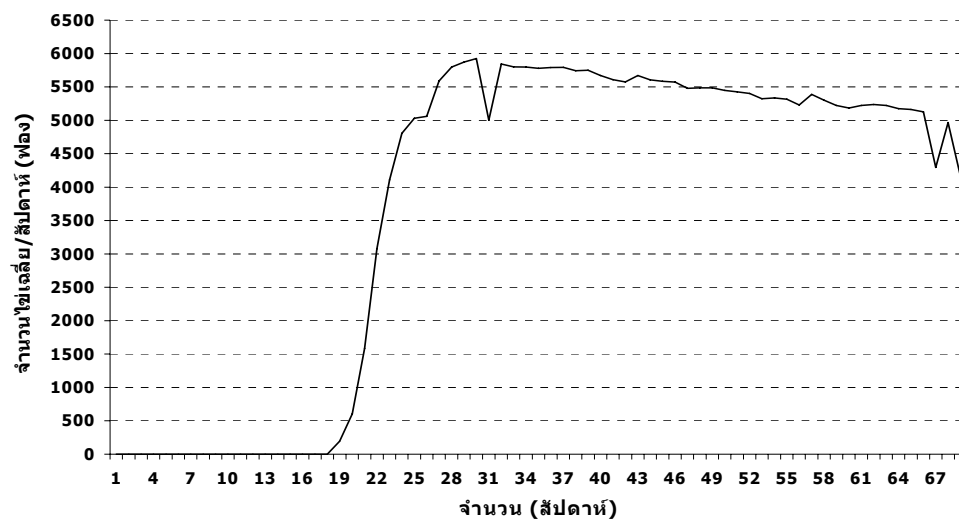
มีการฉีดวัคซีน 1 ครั้งต่อเดือน โดยบริษัทจะมาฉีดให้ ทางเกษตรกรต้องจ่ายค่าแรงและค่ายา โดยค่าแรง 300 บาท และค่ายาวัคซีน 600 บาท และเกษตรกรต้องเสริมวิตามินให้กับไก่โดยผสมวิตามินให้ไก่พร้อมกับอาหาร หรือน้ำประมาณ 3 ครั้งต่ออาทิตย์

ไข่

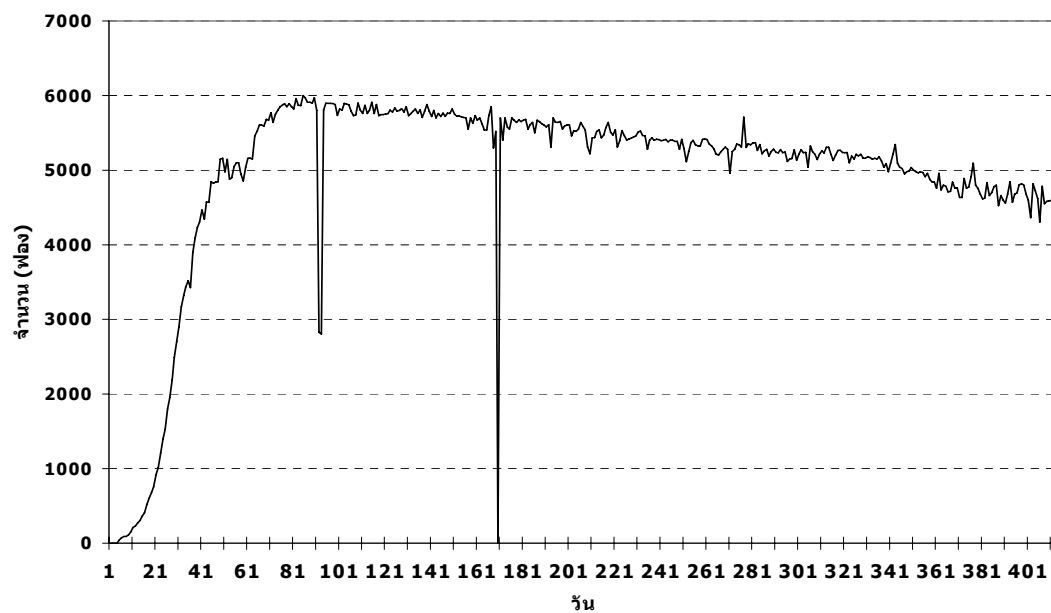
ผู้ผลิตจะต้องเก็บไข่จากโรงเรือนทุกวัน วันละ 1 ครั้ง หลังจากที่ให้อาหารแม่ไก่แล้ว โดยไก่ 1 ตัวจะไข่ 1 ฟองต่อวัน และทางบริษัทจะมารับซื้อไข่ทุกวันยกเว้นวันอาทิตย์ ราคาไข่อยู่ประมาณฟองละ 1.90-1.75 บาท (ปัจจุบันราคาไข่ 1.75 บาท) ถ้าเป็นไข่แตกราคา 0.90 บาท และเกษตรกรต้องจ่ายค่าแรงลากไข่ให้กับบริษัทในราคาฟองละ 0.02-0.03 สต. บริษัทจะจ่ายเงินให้เกษตรกรทุก 14 วันพร้อมกับหักค่าอาหารแม่ไก่

ชี้ไก่

เกษตรกรจะต้องเก็บชี้ไก่ออกจากโรงเรือนโดยเฉลี่ย ปีละ 2 ครั้ง แต่ถ้ามีคนมาขอรับซื้อเกษตรกรก็จะเก็บชี้ไก่ออกจากโรงเรือนไปตากเพื่อจำหน่าย โดยจะบรรจุกระสอบจำหน่าย ปริมาณกระสอบละ 20 กระสอบ ราคากระสอบละ 30 บาท และหลังจากที่เกษตรกรเก็บชี้ไก่ออกจากโรงเรือนแล้วจะต้องใช้ยาคุมชี้ไก่ ในพื้นโรงเรือนโดยไก่ 1 รุ่นจะใช้ประมาณ 3 กระสอบ ราคากระสอบละ 2,300 บาท จากการเก็บข้อมูลตัวอย่างเกษตรกรผู้ผลิตไก่ไข่ ได้แก่ จำนวนผลผลิตไข่ในฤดูกาลผลิต จำนวนแม่ไก่ เป็นดังนี้คือ (รูป 222-225)

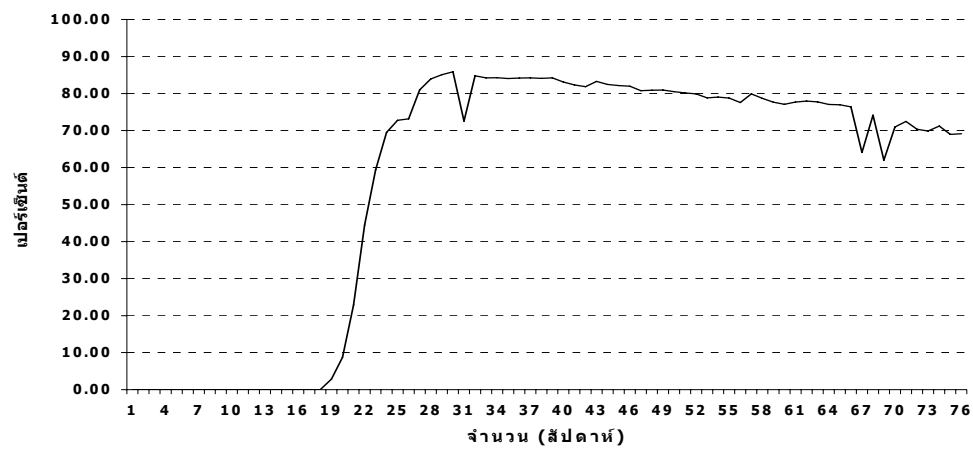
รูป 1 จำนวนไฟที่ผลิตได้ต่อสัปดาห์

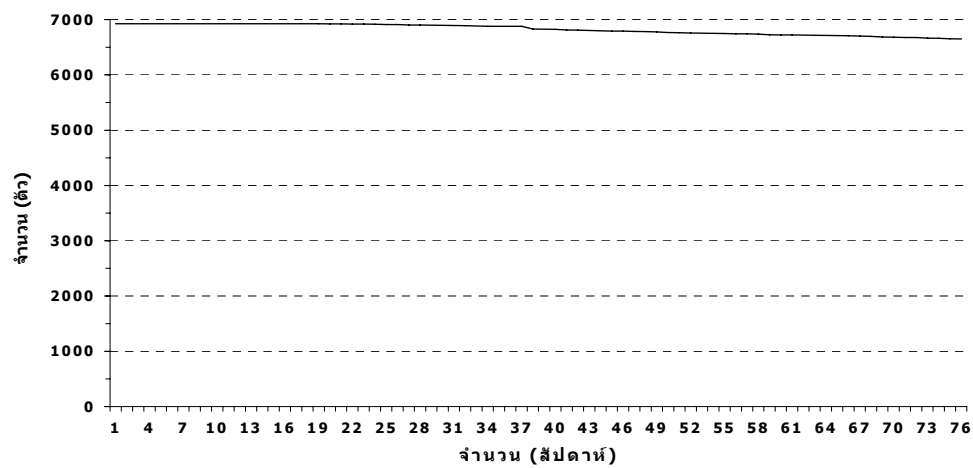
รูป 2 จำนวนไฟที่ผลิตได้ต่อวัน

ปัญหาและอุปสรรคของระบบการผลิตไก่ไข่

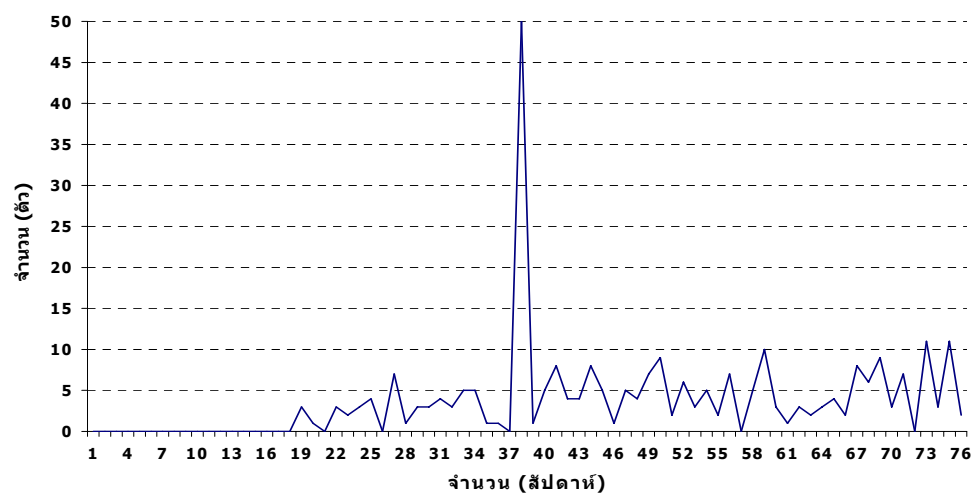
ปัญหาระบบการผลิตไก่ไข่ มีหลายปัญหา แต่ปัญหาที่เกษตรกรผู้เลี้ยงมีความเห็นว่าเป็นปัญหาหลักได้แก่ ปัญหาราคาของไข่ไก่ที่หน้าฟาร์มเนื่องจากการบริษัทไม่ได้ประกันราคาไข่ไก่ ดังนั้นในช่วงที่ราคาไข่ไก่ลดต่ำทำให้เกษตรกรขาดทุน ปัญหาที่สองได้แก่ด้านปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร เป็นต้น เกษตรกรผู้ผลิตไก่ไข่ไม่สามารถผลิตปัจจัยเหล่านี้ได้เอง ต้องซื้ออาหารแม่ไก่จากบริษัทเท่านั้นตามราคาของบริษัทกำหนดไว้

รูป 3 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงตามเวลา

รูป 4 การเปลี่ยนแปลงจำนวนแม่ไก่ในฟาร์มตามเวลาตั้งแต่ นำแม่ไก่เข้าฟาร์ม

รูป 5 จำนวนแม่ไก่ตายต่อสัปดาห์